

Escoles

La biblioteca Tafanerthau, un recurs educatiu més

Marta Taxonera
Bibliotecària de l'Escola
Thau Sant Cugat

La biblioteca Tafanerthau neix amb vocació de servei a tota la comunitat educativa. Dóna suport a tot el professorat en les seves tasques docents i als alumnes, els quals forma en l'ús de la biblioteca amb finalitats recreatives, informatives i d'educació contínua.

Què fem a la biblioteca

La persona responsable de la biblioteca distribueix el seu temps entre les tasques pròpies de la biblioteca: seleccionar els materials, catalogar, reparar documents, atendre el servei de préstec, elaborar guies de lectura, preparar dossiers temàtics i atendre els usuaris.

També, com un mestre especialista més de l'escola, du a terme activitats que tenen com a objectius estimular el gust per la lectura, ensenyar a fer cerques d'informació i formar usuaris de biblioteca.

Parvulari

Els alumnes de parvulari van a la biblioteca un cop al mes i en grup partit. Les activitats estan adreçades sobretot a despertar l'interès dels alumnes pel gust per la lectura: tenir un temps per llegir, veure llegir i compartir la lectura.

S'intenta aconseguir que el llibre sigui un objecte desitjat, que l'identifiquin com un mitjà per aconseguir autonomia i accedir al coneixement. Igualment, a poc a poc, assimilen les pautes de comportament a la biblioteca i comencen a distingir com estan classificats els llibres (gomets de colors, llibres d'imaginació i de coneixements, etc.).

A totes les sessions de biblioteca s'explica un conte i es disposa de temps lliure perquè l'alumne triï els llibres que vol mirar i, el que és molt important, interioritzin l'espai com un espai comú i compartit per tots i estableixin vincles amb un servei que utilitzaran durant tota la vida escolar.

Educació primària

De primer a sisè, els nens van a la biblioteca cada 15 dies en grup partit. Per afavorir el gust per la lectura, s'expliquen contes; es llegeix i es comparteix el que s'ha llegit; es fomenten les recomanacions entre companys; es provoca l'esperit crític; es promou el servei de préstec; s'introdueix el concepte de club de lectura, etc.

Es fan cerques d'informació. Els alumnes distingeixen els llibres d'imaginació i de coneixements, aprenen a fer servir les enciclopèdies i els diccionaris en paper i en línia, a identificar la informació a partir d'un sumari, a entendre què és una publicació periòdica, etc.

També aprenen a fer ús del catàleg propi i el d'altres biblioteques i a localitzar els documents mitjançant la classificació decimal universal (CDU), per tant, saben orientar-se a la biblioteca.

Quan treballen a l'aula amb el mestre, es plantegen dubtes que no es poden resoldre al moment. Cal, doncs, investigar (*Capsa de les preguntes*) i recórrer als experts (*Els savis responen*).

Capsa de les preguntes

A les aules de cicle mitjà de primària hi ha la *Capsa de les preguntes*, que recull en un formulari les preguntes sorgides durant la classe. Aquestes preguntes es resolen visitant la biblioteca i utilitzant els recursos disponibles. Sovint aquestes preguntes en generen d'altres que necessiten, a més dels llibres i la xarxa, altres fonts d'informació ("si tinguéssim clorofil·la a la sang, seriem verds?"). Situacions com aquesta provoquen l'activitat *Els savis responen*.

Els savis responen

Professors i alumnes de secundària esdevenen savis i ens ajuden a trobar respostes. D'aquesta manera es fomenta en els petits la il·lusió per aprendre i, en els grans, la responsabilitat (preparació, exposició adequades d'un tema) i l'empatia (posar-se en el lloc de l'ensenyant).

El treball per projectes i la biblioteca

El treball que van fer els alumnes de cinquè de primària sobre Miguel Hernández des de l'àrea de castellà, és un bon exemple de col·laboració entre els mestres i la biblioteca.

Amb motiu del centenari del naixement del poeta alacantí, una mestra va decidir treballar poesia partint de la seva obra. La bibliotecària es va posar a disposició de la mestra per elaborar i seleccionar els documents necessaris per al projecte. Com a resultat, es va confeccionar una antologia del poeta i un dossier amb recursos bibliogràfics i telemàtics de la vida i del context històric i literari de l'autor, que es consultava a la biblioteca. Al mateix temps, a la biblioteca es va crear l'espai M. Hernández, amb llibres apropiats per als nens, però també per al públic en general.

Treballant paral·lelament a l'aula i a la biblioteca el projecte creixia. Mentre que a l'aula es generava la curiositat pel personatge i els nens versejaven tot partint dels poemes del poeta d'Orihuela, a la biblioteca trobaven les dades que necessitaven per conèixer la realitat biogràfica, històrica i literària que va viure M. Hernández. També consultaven diccionaris per glossar la poesia de l'autor. Així, a poc a poc, els alumnes donaven forma al projecte, que es va materialitzar en un àlbum final constituït per una part teòrica ja esmentada i una altra de pràctica, els poemes que havien creat a l'aula.

El treball per projectes estimula en l'alumne les ganes de saber i la curiositat.

Educació secundària

Entre les activitats que promou la biblioteca a secundària destaquen els Padrins de biblioteca i el Club de lectura del còmic.

Padrins de biblioteca

Aquesta activitat, a més d'afavorir el gust per la lectura, fomenta el respecte i el coneixement mutu.

Els alumnes de primer i segon d'ESO apadrinen alumnes de primer i segon de primària. Durant dos anys padrins i fillols es troben periòdicament per llegir i mirar contes junts. Els més grans aprenen a preparar la narració, a adequar el registre de llenguatge al nivell del receptor, a fer una exposició oral estructurada treballant el ritme i l'entonació de la veu i a ser responsables d'una altra persona.

Els petits amplien el seu camp de relació, tenen més oportunitats d'apropar-se a la màgia dels contes i creen un vincle d'amistat que es fa extensiu a altres moments i activitats de l'escola.

El Club de lectura de còmic

A proposta d'un professor de secundària gran amant del còmic, es va crear el Club de lectura de còmic, adreçat als alumnes de segon cicle de secundària.

La finalitat d'aquesta activitat és descobrir la lectura com una activitat de lleure agradable i engrescadora. Es crea un ambient que afavoreix l'intercanvi d'opinions i facilita la comunicació i el diàleg entre els participants. És una activitat completament voluntària, desvinculada de qualsevol avaluació acadèmica, fora de l'horari lectiu.

Alguns dels temes i de les lectures que hem compartit al llarg dels cinc anys de vida del Club són novel·les gràfiques: *Maus*, *Persepolis*; tires de premsa, *Calvin i Hobbes*, *Liberty Meadows*; conflictes bèl·lics de la segona meitat del segle XX: *Deogratias*, *Palestina*; joves autors europeus: *Arrugas*, *Caída de bici*, i el 70 aniversari de Batman: *Batman, año I*, *Batman, el largo Halloween*.

L'èxit d'aquesta activitat es va comprovar quan antics alumnes de l'escola van demanar de continuar participant al club, fet que ens ha encoratjat a proposar un club als alumnes de primer cicle de secundària.

Temps de migdia / Aula oberta

La biblioteca és oberta al migdia per als alumnes de cicle superior de primària i per als alumnes de tota la secundària. Poden venir sempre que vulguin a treballar, fer treballs en grup, cerques d'informació, cercar llibres en préstec, etc.

Des de les 16.30 i fins a les 18.30 h la biblioteca atén alumnes a partir de tercer de primària que per qualsevol raó s'han de quedar a l'escola en horari extraescolar. Fan deures, llegeixen, treballen, etc. Comparteixen l'espai alumnes de 8 a 16 anys.

Biblioteca i escola

La biblioteca atén les necessitats d'informació que es generen diàriament a l'escola, tant d'àmbit en general com dels departaments, professors, mestres o alumnes. S'utilitza la biblioteca com un veritable recurs educatiu estable i sòlid, que atén totes les peticions.

La biblioteca com a espai físic facilita la trobada personal entre tota la comunitat escolar: professors, mestres i alumnes de diferents etapes i edats. Gràcies a aquest fet, la biblioteca sap quines necessitats d'informació es generen a les aules i ajuda a provocar situacions d'aprenentatge (*Els savis responen*).

Per acabar, tot això és possible gràcies al fet que l'equip directiu, els professors i els mestres creuen en la biblioteca com a recurs educatiu que afavoreix els aprenentatges i ajuda a desenvolupar els continguts curriculars i a educar persones amb habilitats intel·lectuals i amb valors.